

Рейтинговий звіт РСНМ 002-001

Звіт про визначення кредитного рейтингу контрагента

Контрагент:	ВАТ КБ «Причорномор'я»
Тип кредитного рейтингу:	кредитний рейтинг позичальника (рейтинг контрагента) за Національною рейтинговою шкалою
Кредитний рейтинг:	uaBBB-
Прогноз рейтингу:	стабільний
Дата визначення:	28.09.2007 р.

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг контрагента визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вхідна інформація

Для проведення процедури визначення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ КБ «Причорномор'я» за 2003 рік – I півріччя 2007 року в цілому, а також внутрішню інформацію, надану банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим банком, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг контрагента ВАТ КБ «Причорномор'я» визначено вперше.

Рейтинг облігацій ВАТ КБ «Причорномор'я» серії В та С встановлено на рівні uaBBB-, прогноз рейтингу «стабільний» (Рішення Рейтингового комітету РА «Кредит-Рейтинг» №3167 від 28.09.2007 р.).

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Основні показники

Основні балансові показники, тис. грн.

Показник	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Актив, млн. грн.	93,49	109,96	137,59	194,29	192,52	199,65	222,42	255,72	270,39	278,19
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	84,01	101,86	123,30	173,31	166,69	175,67	179,17	226,37	234,93	244,35
Кошти клієнтів, млн. грн.	55,56	69,39	83,38	107,32	110,03	113,88	131,35	131,62	142,56	142,58
Власний капітал, млн. грн.	20,84	29,21	38,60	62,55	63,55	64,63	67,14	101,31	103,65	105,75
Доходи, млн. грн.	29,19	29,67	33,26	44,19	11,80	23,16	35,43	50,81	14,76	30,59
Витрати, млн. грн.	28,29	28,32	31,28	40,73	10,80	21,11	30,90	44,59	12,32	26,01
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	1,57	2,24	2,94	5,07	1,02	2,20	4,78	8,73	2,69	5,09
Чистий прибуток, млн. грн.	0,89	1,35	1,98	3,45	0,99	2,05	4,53	6,22	2,44	4,58
Доходність активів (ROA),%	1,16	1,33	1,60	2,08	-	-	-	2,76	-	-
Доходність капіталу (ROE),%	4,38	5,40	5,85	6,83	-	-	-	7,59	-	-

Фактори, що підтримують рівень кредитного рейтингу

- високі показники забезпечення активних операцій власним капіталом та достатньо диверсифікована ресурсна база;
- питома вага простроченої та сумнівної заборгованості у клієнтському кредитному портфелі станом на 01.07.2007 р. склала 0,3%;
- зростання показників ефективності діяльності протягом останніх років (рентабельність активів за результатами 2006 року перевищує 2%, коефіцієнт ефективності діяльності більш ніж 200%);
- збалансованість активів та пасивів за строками до погашення.

Фактори, що обмежують рівень кредитного рейтингу

- концентрація кредитного портфеля за позичальниками (станом на 01.07.07 р. на 20 найбільших кредитів припадає близько 68% клієнтського кредитного портфелю) та видами економічної діяльності (близько 58% припадає на оптову торгівлю та посередництво в ній);
- значна частка наданих кредитів є незабезпеченою, а у структурі врахованого забезпечення питома вага нерухомості та грошових депозитів не перевищує 50%;
- ризик втрати ринкової позиції банку за умов подальшого збільшення присутності крупних системних банків на українському фінансовому ринку.

Зміст

РЕЗЮМЕ	6
1. ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО ВАТ КБ «ПРИЧОРНОМОР'Я»	8
1.1. Загальна інформація про ВАТ КБ «Причорномор'я».....	8
1.2. Управління ризиками.....	8
2. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ПРОТЯГОМ ПЕРШОГО ПІВРІЧЧЯ 2007 РОКУ ТА МІСЦЕ ВАТ КБ «ПРИЧОРНОМОР'Я»	11
2.1. Розвиток банківської системи.....	11
2.2. Активи та кредитно-інвестиційний портфель.....	14
2.3. Капітал.....	15
2.4. Зобов'язання.....	16
2.5. Фінансові результати діяльності.....	17
2.6. Місце ВАТ КБ «Причорномор'я» в банківській системі України.....	18
3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ВАТ КБ «ПРИЧОРНОМОР'Я» У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2007 РОКУ	19
3.1. Юридичні аспекти діяльності.....	19
3.1.1. Структура власності.....	19
3.1.2. Відносини із контролюючими органами.....	19
3.1.3. Судові позови.....	19
3.1.4. Операції із пов'язаними особами.....	20
3.2. Розвиток якісних показників.....	20
3.2.1. Регіональна мережа.....	20
3.2.2. Картковий бізнес.....	20
3.2.3. Клієнтська база.....	21
4. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ВАТ КБ «ПРИЧОРНОМОР'Я»	23
4.1. Виконання економічних нормативів НБУ.....	23
4.2. Джерела формування ресурсної бази.....	23
4.2.1. Капітал.....	23
4.2.2. Зобов'язання.....	24
4.3. Напрямки розміщення коштів.....	27
4.3.1. Активи.....	27
4.4. Ліквідність.....	31
4.5. Фінансові результати діяльності.....	32
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2007 РОКУ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВАТ КБ «ПРИЧОРНОМОР'Я»	35
ВИСНОВОК	37
ДОДАТКИ	38
Додаток до рейтингового звіту №1.....	39
Додаток до рейтингового звіту №2.....	40
Додаток до рейтингового звіту №3.....	41
Додаток до рейтингового звіту №4.....	42
Додаток до рейтингового звіту №5.....	43

Резюме

З початку аналізованого періоду позиція банку в загальному рейтингу знизилася внаслідок того, що темпи приросту активів ВАТ КБ «Причорномор'я» поступалися середнім темпам нарощення активів по банківській системі.

У результаті додаткових емісій акцій та продажу існуючими акціонерами своїх пакетів, структура власників зазнавала певних змін. Проте, станом на 01.07.07 р. жоден з власників (прямо або опосередковано) не володіє істотною участю.

Концепцією розвитку банку передбачена присутність у 3-4 областях України. Наразі банк має 11 установ: Головний офіс, 3 філії (Київська, Миколаївська та Дніпровська), 6 відділень у Дніпропетровську та одне у Миколаївській області.

Власний картковий бізнес та інфраструктура його обслуговування має низький рівень розвитку. При цьому, у першому півріччі поточного року банком було розірвано агентський договір із ЗАТ «Приватбанк» щодо обслуговування БПК.

За аналізований період ВАТ КБ «Причорномор'я» не порушував економічних нормативів НБУ та підтримував високі показники ліквідності. За рівнем достатності капіталу банк є добре капіталізованим – нормативи адекватності регулятивного та основного капіталу перебували на рівні вищому за середні значення по банківській системі, що створює можливості для подальшого нарощення обсягу активних операцій.

Діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» достатньою мірою забезпечена власним капіталом. При цьому, внаслідок відповідності динаміки нарощення обсягів власного капіталу динаміці збільшення активів, показники забезпечення активних та, зокрема, кредитно-інвестиційних операцій власним капіталом перебували на стабільно високому рівні.

Структура зобов'язань банку за аналізований період не зазнала суттєвих змін – її основу становлять довгострокові депозити фізичних осіб, які є стабільними, проте більш дорогими для банку ресурсами. Також ресурсна база ВАТ КБ «Причорномор'я» характеризується диверсифікацією за: напрямками залучення коштів, основними контрагентами (на 20 найбільших кредиторів припадає близько 21% зобов'язань станом на 01.07.07 р.) та найбільшими вкладниками (на 10 найбільших депозитів припадає понад 13% клієнтського депозитного портфеля). Проте, спостерігається концентрація за видами економічної діяльності юридичних осіб – на оптову торгівлю та посередництво у ній припадає 51%. При цьому, обсяг запозичень ВАТ КБ «Причорномор'я» на міжбанківському ринку незначний, що вказує на використання зазначеного джерела ресурсів як інструмент підтримання ліквідності установи та регулювання валютного ризику.

За аналізований період банк наростив чисті активів майже у три рази, що в абсолютному значенні складає 184,7 млн. грн. Основними статтями активів, що зумовили їхнє зростання, є портфель кредитів клієнтам, інвестиції у цінні папери. Основною складовою активів (близько 79% станом на 01.07.07 р.) є кредитний

портфель, проте з початку 2003 року зросла питома вага цінних паперів. Кредитна діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» характеризується спрямованістю на кредитування переважно корпоративних клієнтів – близько 98% кредитного портфеля. При цьому, за цільовим спрямуванням домінують короткострокові кредити в поточну діяльність підприємств. У свою чергу, фізичним особам банк надає переважно довгострокові кредити на поточні потреби (споживче кредитування, автокредитування, іпотека тощо). Нарощення обсягу кредитного портфеля супроводжувалося збільшенням обсягу сумнівної та простроченої заборгованості. Проте його якість протягом аналізованого періоду перебувала на доброму рівні. Слід зауважити, що кредитний портфель має концентрацію за видами економічної діяльності, оскільки на одну галузь (оптова торгівля) припадає близько 58% портфеля. Також невеликі розміри банку та його орієнтація на кредитування юридичних осіб обумовлюють залежність від фінансового стану клієнтів, тобто на 20 найбільших кредитів припадає 68% наданих кредитів.

Якість активів перебуває на прийнятному рівні, про що свідчить, низька питома вага неробочих активів. У свою чергу, обсяг та питома вага негативно класифікованих активів до липня 2006 року перебували на високому рівні, що викликано значним обсягом «субстандартної» заборгованості. Проте, надалі обсяг НКА не перевищував допустимих значень і перебував в межах, що є характерними для діяльності банку, при цьому вони достатньою мірою покриваються сформованими резервами.

Ліквідність банку перебуває на прийнятному рівні, що характеризується високими значеннями нормативів ліквідності, доброю збалансованістю активів/пасивів за строками погашення та активним сальдо МБКіД до чистих зобов'язань банку.

Динаміка доходів/витрат протягом аналізованого періоду була рівномірною, а їх структура не зазнала суттєвих змін. Основу доходів становлять процентні доходи (переважно від операцій із юридичними особами), а витрат – процентні та загальні адміністративні витрати. При цьому, показники чистого процентного та комісійного доходу мають позитивну динаміку.

Діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» протягом аналізованого періоду була прибутковою та характеризується високою рентабельністю активів. При цьому, показник чистої процентної маржі з початку 2003 року має тенденцію до зниження, проте перебуває на рівні вищому за середнє значення по банківській системі України.

Стратегія розвитку банку характеризується як консервативна – помірні темпи нарощення активів при прийнятному рівні ризиків. Так до кінця 2010 року акціонери банку мають намір збільшити статутний капітал банку 150,0 млн. грн., а активи – до 500,0 млн. грн.

1. Основні відомості про ВАТ КБ «Причорномор'я»

1.1. Загальна інформація про ВАТ КБ «Причорномор'я»

Відкрите акціонерне товариство «Комерційний банк «Причорномор'я» було створено за рішенням Установчих Зборів від 19 березня 1993 року під назвою «Комерційний банк «Причорномор'я» у формі закритого акціонерного товариства. Установу зареєстровано Національним банком України у місті Миколаєві 21 квітня 1993 року за номером 163.

Того ж року згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів від 16 жовтня форму власності установи змінено на відкрите акціонерне товариство, а назву банку змінено на «Акціонерний комерційний банк «Причорномор'я».

Наприкінці 1995 року головний офіс «АКБ «Причорномор'я» перенесено до міста Дніпропетровськ.

23 березня 2002 року рішенням Загальних зборів акціонерів назву установи знову змінено на Відкрите акціонерне товариство «Комерційний банк «Причорномор'я». Відкрите акціонерне товариство «Комерційний банк «Причорномор'я» є правонаступником по всім правам і обов'язкам «Акціонерного комерційного банку «Причорномор'я».

Банк діє на підставі банківської ліцензії №88 від 31.05.2002 р. та письмового дозволу №88-2 від 16.01.2003 р., згідно з яким банк має право проваджувати майже всі банківські операції окрім операцій із банківськими металами на внутрішньому та міжнародних ринках, а також інших операцій із валютними цінностями на міжнародних ринках, розповсюдження (погашення) державної лотереї та перевезення валютних цінностей, та інкасацію коштів. Банк також має Ліцензію Державної Комісії по цінним паперам і фондовому ринку на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів та депозитарної діяльності зберігача ЦП.

ВАТ «КБ «Причорномор'я» є членом Асоціації українських банків, Української міжбанківської валютної біржі, Професійної асоціації Реєстраторів та Депозитаріїв, Української асоціації інвестиційного бізнесу, Дніпропетровської банківської спілки, учасником Спілки промисловців та підприємців Миколаївської області, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційний номер 074).

1.2. Управління ризиками

Ризик-менеджмент у банку будується у таких напрямках:

- управління ризиком ліквідності та процентним ризиком;
- визначення рівня ринкового ризику і обмеження можливих втрат по операціях з цінними паперами, інструментами грошового та валютного ринків;

- оцінка та контроль кредитного ризику по кредитним і порівняним до них угодам, а також на рівні всього кредитного портфеля.
- аналіз і контроль операційно-технологічних ризиків, пов'язаних із внутрішньобанківськими процедурами й інформаційними технологіями;
- управління ризиками, які не піддаються кількісній оцінці (юридичний, стратегічний та ризик репутації).

Організаційну структуру ризик-менеджменту складають такі підрозділи та комітети банку: Спостережна рада, Правління банку, Комітет по управлінню активами і пасивами, Кредитний комітет, Виконавчий орган із ризик-менеджменту (відділ управління ризиками), Казначейство та Відділ внутрішнього аудиту.

Філії банку надають необхідну інформацію для комплексного аналізу показників системи ризик-менеджменту. Спостережна рада несе повну відповідальність перед акціонерами банку в тому, щоб забезпечувалося повне і адекватне розуміння ризиків і можливої величини втрат, а також у тому, щоб виконавчий орган із ризик-менеджменту робив усі необхідні кроки з моніторингу та контролю ризиків, у підтримці ефективності систем менеджменту. Спостережною Радою здійснюється нагляд за істотними змінами в методології, моделях, умовах, які прийняті у положеннях ризик-менеджменту. Правління банку, як вищий виконавчий орган банку, несе відповідальність за безпосередню організацію та реалізацію процесу ризик-менеджменту, виходячи із загальноприйнятих принципів корпоративного управління.

Функції та основні завдання Правління банку: впроваджує принципи управління ризиками банку, що затверджені Спостережною радою; забезпечує систематичне здійснення аналізу ризиків із метою ідентифікації, контролю, моніторингу й оцінки величини всіх ризиків; впроваджує заходи внутрішнього контролю, які забезпечують належне дотримання вимог законодавства та нормативно-правових актів, виконання договірних та інших зобов'язань, належне дотримання положень; проводить оперативний контроль за роботою виконавчого органа з ризик-менеджменту та інших колегіальних органів банку, які беруть участь у процесі прийняття або контролю ризиків; щорічно (або у разі потреби) здійснює перегляд продуктів і підрозділів банку з метою виявлення нових ризиків.

У банку виконавчим органом із ризик-менеджменту є відділ управління ризиками, функціями та основними завданнями якого є: забезпечення проведення кількісної оцінки тих ризиків, із якими банк працює або планує працювати; розробка та надання на затвердження Правлінню банку методик оцінки ризиків; здійснення бек-тестінгу діючих моделей оцінки ризиків; накопичування історичних даних для порівняльного аналізу; здійснення моніторингу даних щодо позицій; розробка та подання на затвердження комітетам ліміти по банківських ризиках; контроль за дотриманням лімітів; координація дії підрозділів банку, які задіяні у системі ризик-менеджменту.

Комітет із питань управління активами та пасивами розглядає собівартість пасивів і прибутковість активів, розглядає питання відповідності строковості активів і

пасивів. Функції та основні завдання комітету по управлінню активами і пасивами: моніторинг та управління активами та пасивами відповідно до коротко-, середньо- і довгострокових планів банку; управління ризиком ліквідності; управління процентним ризиком; управління ринковими ризиками.

Кредитний комітет оцінює якість кредитних операцій банку та готує пропозиції щодо формування резервів на покриття можливих збитків. Функції та основні завдання кредитного комітету: затвердження лімітів концентрації; контроль за наявністю відповідних резервів на покриття кредитного ризику; визначення вартості кредитів з урахуванням кредитного ризику. Функції та основні завдання казначейства: оцінка позиції щодо ліквідності; визначення грошових потоків у середині банку від бізнес-підрозділів; контроль за дотриманням лімітів; контроль за фінансуванням банку (операції МБК, FOREX).

Служба внутрішнього аудиту не бере безпосередньої участі у процесі ризик-менеджменту, її роль зводиться до оцінки адекватності систем управління ризиками потребам банку. Функції та основні завдання відділу внутрішнього аудиту: проведення аудиту процесів і процедур банку з ризик-менеджменту; надання відповідних рекомендацій щодо вдосконалення процесу управління ризиками.

Відповідальність за вимір, моніторинг та контроль ризику відокремлена від тих банківських операцій, у яких виникає ризик. Поділ обов'язків ускладнює можливість для одної особи бути у привілейованому стані, який дозволяє робити й одночасно ховати помилки, зроблені під час ведення операцій (різні співробітники банку відповідають за авторизацію угоди, ведення обліку тощо).

2. Розвиток банківської системи України протягом першого півріччя 2007 року та місце ВАТ КБ «Причорномор'я»

2.1. Розвиток банківської системи

Тенденції розвитку економіки

Темпи економічного зростання зберігалися на високому рівні, що стало поштовхом для динамічного розвитку фінансової системи України.

Основними позитивними тенденціями в макроекономіці були:

- сприятлива зовнішня кон'юнктура та високі темпи зростання промислового виробництва, насамперед, за рахунок його зростання в металургії та машинобудуванні;
- зростання обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну;
- збереження високого рівня приватного споживання, яке стимулювалося зростаючими реальними наявними доходами населення за низького рівня зареєстрованого безробіття (2,3% за перше півріччя 2007 р.);
- зменшення рівня перерозподілу ВВП через бюджет. У січні-травні 2007 р. доходи зведеного бюджету України становили 33,8% до ВВП, видатки – 30,3%. Порівняно з відповідним періодом минулого року частка перерозподілу ВВП через зведений бюджет скоротилася на 1,8 в. п., видатків зведеного бюджету України у ВВП – на 4,7 в. п. відповідно.

За шість місяців 2007 року обсяг ВВП склав 289,9 млрд. грн., що майже на 8% більше, ніж за аналогічний період попереднього року. Рівень інфляції з початку року склав 4,2%, у тому числі у червні 2007 року ціни зросли на 2,2%. Доходи та витрати населення за п'ять місяців збільшилися на 25,9% відповідно. Номінальна та реальна зарплати зросли з початку року на 7,1% та 1,3% відповідно.

Аналіз грошового ринку

Ситуація на грошово-кредитному ринку впродовж першого півріччя була стабільною.

Монетарна база з початку року збільшилася на 14,2% – до 111,03 млрд. грн., у тому числі і за рахунок поживлення процесу мультиплікації коштів – значення грошового мультиплікатора протягом січня – червня збільшилося з 2,69 до 2,73. У результаті грошова маса за перше півріччя поточного року збільшилася на 16% – до 303 млрд. грн., у тому числі готівка – майже на 12% – до 83,96 млрд. грн. Окрім високих темпів економічного розвитку, зростання попиту на кошти відбувалося за

рахунок процесу ремонетизації економіки – з початку року рівень монетизації збільшився з 42,32% до 44,3%.

У червні поточного року було знижено облікову ставку НБУ (з 8,5% до 8,0%), а також ставку рефінансування під заставу майнових прав на грошові депозити, яка на кінець червня поточного року склала 8%. Також було знижено середню ставку рефінансування за усіма інструментами рефінансування з 11,5% у 2006 році до 9,09% у червні поточного року.

Аналіз валютного ринку

Офіційний курс гривні до долара США залишився незмінним – 5,05 грн./дол. США. Відносно євро/гривня девальвувала на 2,2% – до 6,8 грн./євро, що відображує девальваційну динаміку долара відносно євро на міжнародних валютних ринках.

На готівковому ринку гривня до долара незначно ревальвувала з початку року, до євро – навпаки, девальвувала. Перевищення пропозиції над попитом призвело до формування додатного сальдо продажу-купівлі населенням іноземної валюти (193,2 млн. дол. США).

Обсяг торгів на міжбанківському валютному ринку протягом півріччя коливався в межах 8,2 млрд. дол. США (у січні) до 12,2 млрд. дол. США (у травні). Домінування пропозиції іноземної валюти над попитом змусило НБУ проводити значні інтервенції з купівлі іноземної валюти з метою недопущення значних коливань курсу в напрямку ревальвації. Суттєвий приплив валюти до країни забезпечувався як надходженнями від експорту, так і притоком іноземних кредитних та інвестиційних ресурсів.

Загальний стан банківської системи України

У першому півріччі поточного року банківська система функціонувала стабільно.

Станом на 01.07.07 р. в Україні діяло 173 банки¹, у тому числі 104 банки столичного регіону, 13 банків, зареєстрованих у Дніпропетровській області, по 10 банків, зареєстрованих у Одеській та Донецькій областях. Загальна кількість банків, які мали ліцензію на здійснення банківських операцій, станом на 01.07.07 р. склала 193 установи. За організаційно-правовою формою серед банків, як і раніше, переважають акціонерні товариства (137 із 173 діючих банків станом на 01.07.07 р.), у тому числі відкриті акціонерні товариства (92 банки). У стадії реорганізації перебувають 2 банки (АКБ «ХФБ Банк Україна» та ЗАТ «Внешторгбанк Україна»), яким надано дозволи на приєднання до інших банків на умовах філій. У стадії ліквідації перебували 19 банківських установ².

¹ Мають ліцензію та подають звітність

² Станом на 01.08.07 р.

В поточному році продовжувався притік іноземних інвестицій у банківський сектор. Так, з початку року кількість банків з іноземним капіталом збільшилася на 7 – до 42 (станом на 01.07.07 р.); у тому числі банків зі 100% іноземним капіталом – з 13 (станом на 01.01.07) до 17 (станом на 01.07.07 р.).

Вітчизняні банки продовжують залучати кошти від клієнтів, насамперед, у національній валюті, частка яких з початку року зросла на 2,98 в. п. – до 63,4%. Загалом, з початку року зобов'язання банків за коштами клієнтів збільшилися на 16,8%. Зростання коштів, залучених від клієнтів у іноземній валюті, склало 12,3%, та поступалося приросту гривневих депозитів, а їхній обсяг (78,8 млн. грн.) значно поступався обсягу валютних кредитів (162,1 млн. грн.), що свідчить про фондування валютних кредитів за рахунок інших джерел.

При відносній стабільності відсоткових ставок банківських установ за залученими коштами (середня відсоткова ставка за депозитами знизилася на 0,3 в. п. – до 6,9%, інтегральна ставка за строковими депозитами фізичних осіб зросла на 0,1 в. п. та у червні 2007 року склала 10,8%) обсяг банківських вкладів фізичних осіб у вільно конвертованій валюті з початку року зріс на 12,9%, та станом на 01.07.07 р. перевищив 10,7 млрд. дол. США, що свідчить про збільшення довіри населення до банківської системи України.

Зростання реальних доходів населення, різниця у відсоткових ставках за гривневими та валютними кредитами, а також полегшення доступу українських банків до ресурсів з міжнародних ринків, стимулювало прискорене зростання валютного кредитування. З початку року вимоги банків за валютними кредитами зросли на 33,5% (за гривневими кредитами – 24,1%), а їхня частка у загальних вимогах за кредитами українських банків збільшилася за вказаний період на 1,83 в. п. та станом на 01.07.07 р. склала 51,36%.

Частка довгострокових кредитів у кредитних портфелях українських банків залишається значною, та станом на 01.07.07 р. склала 67,3% (станом на 01.01.07 р. – 64,9%). З початку року довгострокові кредити банків зросли на 33,7% (з 159,0 млрд. грн. станом на 01.01.07 р. до 212,6 млрд. грн. станом на 01.07.07 р.), тоді як обсяг короткострокових кредитів за вказаний період збільшився на 19,7% – до 103,1 млрд. грн.

Лідерами в кредитуванні залишаються столичний (41% вимог за кредитами станом на 01.07.07 р.), а також інші промислові регіони, зокрема, Дніпропетровська (11%), Донецька (8%), Одеська (7%), Харківська (5%) та Запорізька (3%) області.

Наразі триває тенденція укрупнення банківської системи.

На початок другого півріччя поточного року частка активів банків першої групи (загалом 15 банків) у активах банківської системи України склала 63%, що на 1 в. п. більше, ніж на початок року. Питома вага капіталу цих банків склала 53% (на початок року – 54%). Інтенсивними темпами розвиваються також банки другої групи, приріст капіталу яких значно перевищив приріст активів. З початку року чисті активи 19 банків другої групи збільшилися на 28%, а їхня частка у активах банківської системи України склала 19%. Балансовий капітал цих банків за

вказаний період збільшився на 31% відповідно, а питома вага капіталу цих банків у капіталі банківської системи зросла до 18%.

Зростання активів банків третьої (25 банківських установ) та четвертої (114 банківських установ) груп склало 6,5 млрд. грн. та 11,2 млрд. грн. відповідно, проте питома вага цих банків у чистих активах банківської системи України залишається низькою (8% та 10% станом на 01.07.07 р.). Балансовий капітал цих банків з початку року зріс на 14% та 18% відповідно, а його питома вага у капіталі банківської системи не змінилася з початку року, та загалом складає 29%.

Фінансовий стан банків України

У першому півріччі поточного року спостерігалось поживлення діяльності банківських установ, валюта балансу яких з початку року зросла на 29,4% та станом на 01.07.07 р. склала 440,07 млрд. грн. (за аналогічний період минулого року приріст склав 19%).

2.2. Активи та кредитно-інвестиційний портфель

Зростання чистих активів банківських установ відбувалося, насамперед, за рахунок готівкових коштів та коштів на коррахунку в НБУ (на 4,47 млрд. грн.), коштів в інших банках (на 17,62 млрд. грн.) та кредитів клієнтам (на 71,42 млрд. грн.). Загалом, чисті активи за вказаний період збільшилися на 99,9 млрд. грн., у тому числі кредитно-інвестиційний портфель – на 91,5 млрд. грн.

Структура активів банків суттєвих змін не зазнала: основними їх складовими залишаються кредитний портфель (316,93 млрд. грн.), кошти в банках (59,93 млрд. грн.), довгострокові вкладення (21,62 млрд. грн.), а також грошові кошти та кошти на коррахунку в НБУ (30,96 млрд. грн.).

Сталою залишається також структура кредитного портфеля за строковістю та суб'єктами. Станом на 01.07.07 р. питома вага кредитів наданих фізичним особам у кредитному портфелі складає 33,54%, що на 1,87 в. п. більше, ніж на початок року. Питома вага довгострокових кредитів на цю дату складає 67,33%, що на 2,48 в. п. більше, ніж на початок року.

Сталою залишається також структура портфеля цінних паперів банків (станом на 01.07.07 р. частка торгового портфеля складає 36,7%, портфеля на продаж – 57,4%), тоді як його обсяг зріс на 35% та станом на 01.07.07 р. складає 12,54 млрд. грн.

Збільшення балансової вартості основних засобів на 17% (до 21,6 млрд. грн.) було обумовлено, насамперед, проведенням їх переоцінки, а також інтенсивним нарощенням регіональної мережі банківськими установами. Це також спричинило зростання інших активів, які сформовані, насамперед, відстроченими податковими зобов'язаннями та дебіторською заборгованістю, проте питома вага інших активів у загальних активах банківської системи залишається низькою.

Структуру активів³ банківської системи України наведено на діаграмі нижче.

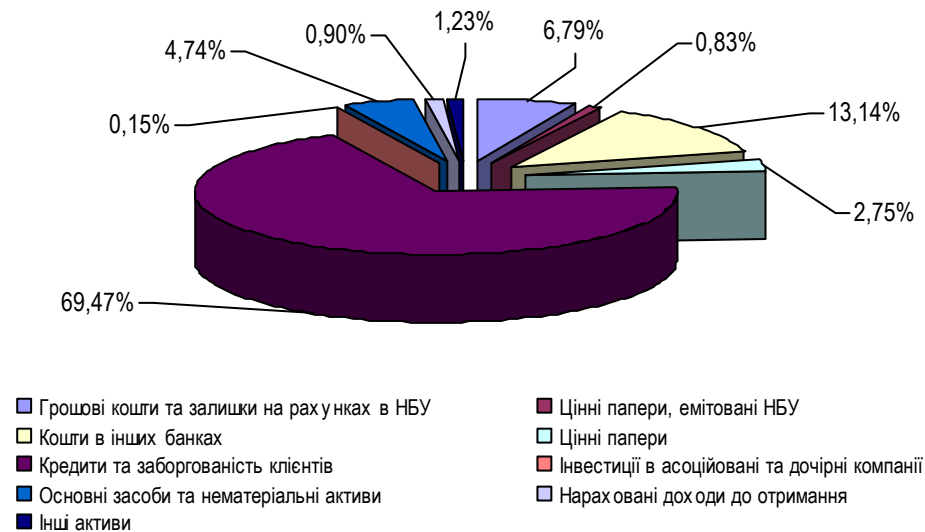

Рисунок 2.1. Структура активів банківської системи України

Обсяг резервів під активні операції з початку року зріс на 25%, та станом на 01.07.07 р. склав 16,14 млрд. грн. Відношення резервів до кредитно-інвестиційного портфеля майже не змінилося, на станом на 01.07.07 р. склало 4,1%.

Слід зазначити, що протягом поточного року змінювався рівень резервування за окремими складовими активних операцій банків. Так, якщо відношення резервів під надані кредити до кредитного портфеля банків залишається на відносно стабільному рівні (4,52% на 01.07.07 та 4,68% станом на 01.01.07), а рівень резервування за цінними паперами на продаж та до погашення навіть знижується (3,58% та 2,65% станом на 01.07.07 р. проти 4,73% та 4,91% станом на 01.01.07 р.), то відношення обсягу сформованих резервів під нараховані доходи постійно зростає (з 19,83% на початок року до 20,23% на кінець першого півріччя), що свідчить про зростання питомої ваги несплачених у строк процентів за наданими кредитами.⁴

2.3. Капітал

Балансовий капітал українських банків у першому півріччі поточного року зріс на 8,1 млн. грн., або на 19,1%, та станом на 01.07.07 р. склав 50,68 млрд. грн. Обсяг регулятивного капіталу українських банків за вказаний період зріс на 30,3% – до 53,6 млн. грн.

³ Без урахування сформованих резервів під активні операції

⁴ Сумнівні та прострочені понад 31 день

Основними складовими зростання власного капіталу банків внески учасників до статутних фондів (статутний капітал банківської системи зріс на 5,2 млрд. грн., або 19,8%), резервний та інші фонди банків (приріст з початку року склав 2,1 млрд. грн., або 44,7%) а також резерви переоцінки, які за січень-червень 2007 року зросли на 1,1 млрд. грн., або на 20,1%. За рахунок чистого прибутку 2006 року було збільшено резервні та інші фонди банків; а його частину перенесено на рахунки прибутку минулих років. Структуру балансового капіталу банківської системи наведено на діаграмі нижче.

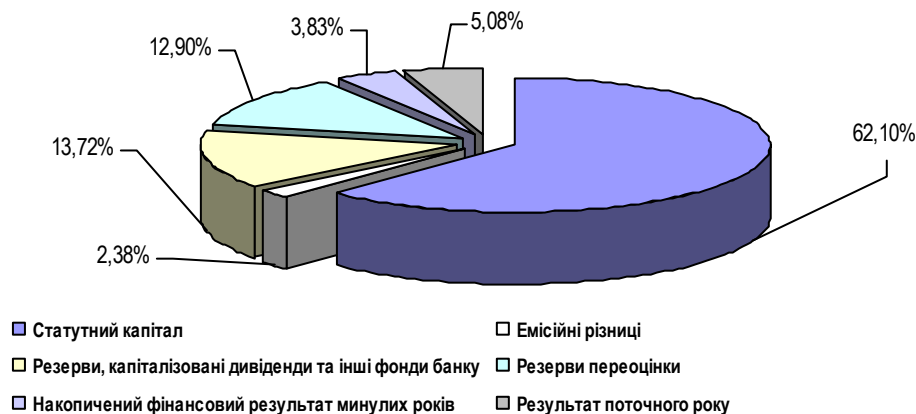

Рисунок 2.2. Структура балансового капіталу банківської системи України

Рівень забезпечення активних операцій, та кредитно-інвестиційного портфеля банків знизився, та станом на 01.07.07 р. склав 11,52% та 12,89% відповідно (на початок року – 12,51% та 14,11% відповідно).

2.4. Зобов'язання

Зобов'язання банків України з початку року зросли на 31%, та станом на 01.07.07 р. склали 389,4 млрд. грн. Зростання зобов'язань відбулося за рахунок коштів банків на 36,0 млрд. грн. та клієнтських депозитів на 41,7 млрд. грн., що у свою чергу призвело до зростання нарахованих витрат (з початку року їхній обсяг зріс на 1,5 млрд. грн., та станом на 01.07.07 р. склав 4,6 млрд. грн.).

Все більше коштів українські банки залучають шляхом емісії боргових цінних паперів, а також з міжнародних ринків у формі кредитів від міжнародних організацій. З початку 2007 року кошти, залучені шляхом емісії облігацій, зросли з 5,2 млрд. грн. до 11,4 млрд. грн. станом на 01.07.07 р., проте питома вага їх у зобов'язаннях банків не перевищує 3%. Структуру зобов'язань наведено на діаграмі нижче.

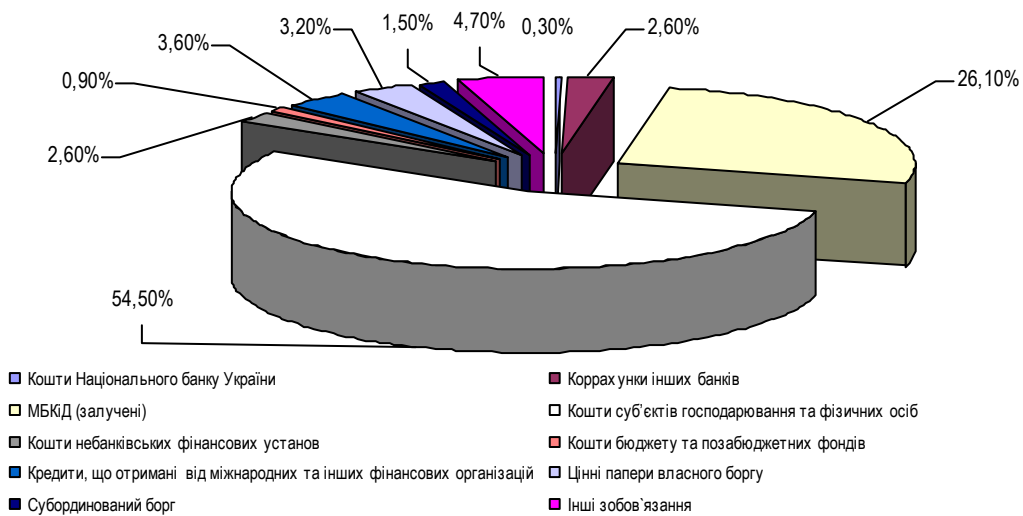

Рисунок 2.3. Структура зобов'язань банківської системи України

Слід зазначити, що українські банки все більше заміщують клієнтські кошти (питома вага їх у зобов'язаннях банків з початку року знизилася на 7,1 в. п.) іншими джерелами, зокрема, залученими міжбанківськими кредитами (питома вага з початку року зросла на 3,3 в. п.), цінними паперами власного боргу (частка у зобов'язаннях зросла на 1,1 в. п.) та коштами, отриманими від міжнародних та інших фінансово-кредитних установ, питома вага цих коштів у зобов'язаннях зросла з 2,8% станом на 01.01.07 до 3,6% станом на 01.07.07 р.

Структура коштів, залучених банками на рахунки фізичних осіб та суб'єктів господарювання, з початку року не зазнала значних змін. Питома вага коштів у національній валюті з початку року зросла на 1,48 в. п. та станом на 01.07.07 склала 63,4%, а у їхній структурі значною є частка коштів на вимогу (41,9% станом на 01.07.07) та довгострокових депозитів (39,4%). У валютних депозитах превалюють довгострокові депозити (53,5% станом на 01.07.07), тоді як питома вага коштів до запитання та короткострокових депозитів складає 20,7% та 25,8% відповідно.

У структурі залучених клієнтських коштів питома вага коштів фізичних осіб залишається сталою (52,4% станом на 01.07.07 проти 52,8% на початок року), а у їхній структурі строкові кошти складають 76,8%. Станом на 01.07.07 р. кошти в національній валюті формують 56% депозитного портфеля фізичних осіб.

2.5. Фінансові результати діяльності

За шість місяців поточного року банками було отримано 28,44 млрд. грн. доходів, що на 58,3% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Структура доходів банків значних змін не зазнала: їх основними складовими у першому півріччі поточного року були процентні (74,9%) та комісійні (18,3%). Питома вага торговельного доходу знизилася з 5,4% у першому півріччі 2006 року до 4,5% за січень-червень поточного року.

Витрати українських банків за січень-червень поточного року склали 25,24 млрд. грн., що на 61,2% більше витрат аналогічного періоду 2006 року. Зростання обсягу строкових ресурсів спричинило незначне збільшення процентних витрат, частка яких склала 47,9% (у 2006 році – 46,1%). Питома вага комісійних витрат залишається незмінною (2,1%), а частка загально-адміністративних витрат⁵ та витрат на формування резервів, навпаки, знизилася до 11,8% та 5,4% відповідно.

Чистий прибуток, отриманий банками за перше півріччя поточного року, склав 2,57 млрд. грн., при цьому у другому кварталі поточного року спостерігається незначне його зниження, порівняно з попереднім. Загалом, за перше півріччя поточного року українські банки сплатили понад 0,6 млрд. грн. податку на прибуток, що на 30% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Значення показників ефективності діяльності банківської системи України залишається на високому рівні.

2.6. Місце ВАТ КБ «Причорномор'я» в банківській системі України

ВАТ КБ «Причорномор'я» працює на банківському ринку України з 1993 року, проте, найбільші темпи росту спостерігалися протягом 2003 та 2005 рр. Інформацію щодо позиції банку у банківській системі України наведено в таблиці (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Позиція ВАТ КБ «Причорномор'я» в загальному ренкінгу банків України⁶

Показник	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.07.07
Місце банку за розміром чистих активів	95	103	105	107	110	114
Питома вага чистих активів банку у чистих активах банківської системи України, %	0,180	0,121	0,114	0,099	0,081	0,068
Місце банку за розміром балансового капіталу	90	88	91	92	63	71
Питома вага капіталу у капіталі банківської системи України, %	0,330	0,320	0,258	0,219	0,238	0,212
Місце банку за розміром чистого прибутку	79	81	87	69	63	53
Питома вага прибутку у прибутку банківської системи України, %	0,144	0,192	0,166	0,164	0,157	0,190
Темпи приросту чистих активів	52,98	17,62	25,12	41,21	31,61	8,79
Темпи приросту чистих активів банків України, %	34,69	74,54	33,19	62,79	60,93	28,90

Темпи приросту чистих активів з початку 2003 року були нерівномірними та поступалися темпам приросту чистих активів в середньому по банківській системі України, що спричинило зниження позиції ВАТ КБ «Причорномор'я» у загальному ренкінгу банків.

⁵ Без урахування витрат на утримання персоналу

⁶ За даними АУБ

3. Інформація щодо діяльності ВАТ КБ «Причорномор'я» у першому півріччі 2007 року

3.1. Юридичні аспекти діяльності

3.1.1. Структура власності

Періодичне збільшення розміру статутного капіталу ВАТ КБ «Причорномор'я» протягом періоду, що аналізується, зумовлювало зміни структури власників банку. Так, на кінець першого півріччя 2007 року основними власниками банку (понад 5% акцій) виступають:

- ТОВ «Інтертекст» – пряма участь 9,9882%;
- фізична особа – пряма участь 0,0941%, опосередкована – 9,7971%;
- Українсько-британське ТОВ з іноземними інвестиціями науково-виробниче підприємство «Укрзовнішметалкомплект» – пряма участь 9,7971%;
- ТОВ «Ремтомед» – пряма участь 9,7471%.

Також, до складу інших акціонерів входять переважно фізичні особи, загальна частка яких становить 51,73%.

3.1.2. Відносини із контролюючими органами

Протягом аналізованого періоду контролюючими органами, зокрема, НБУ, ДПІ, ФСС тощо, проводилися перевірки щодо дотримання діючого законодавства. В результаті було виявлено порушення діючого законодавства (переважно податкового) та вжиті заходи впливу (попередження, штрафи тощо). Проте, накладені штрафи не мали значного впливу на діяльність банку та були повністю сплачені.

Слід зазначити, що у першому півріччі 2007 року відбулося комплексне інспектування банку за період 01.03.05-31.12.06 рр.

3.1.3. Судові позови

Наразі у судових інстанціях розглядається дві справи, за якими ВАТ КБ «Причорномор'я» виступає позивачем. Предметом позовів є розірвання кредитних договорів та стягнення заборгованості на загальну суму 89,8 тис. грн.

3.1.4. Операції із пов'язаними особами

Банк проводить операції з інсайдерами, залучаючи кошти юридичних та фізичних осіб, а також кредитує їх, проте обсяг цих операцій є незначним. Зокрема, залишок заборгованості за кредитами пов'язаним особам становить 177,2 тис. грн., або 0,08% клієнтського кредитного портфеля, при цьому, обсяг залучених депозитів становить 5,8 млн. грн., або 4,0% загальних коштів клієнтів. При цьому, застава, що отримана від інсайдерів, становить 14,4% загальної суми забезпечення банку.

3.2. Розвиток якісних показників

3.2.1. Регіональна мережа

Концепцією розвитку банку ВАТ «КБ «Причорномор'я» передбачена присутність банку у 3-4 областях України, в яких банк відкриває територіальні підрозділи.

18 січня 2007 року здійснено запис до Державного реєстру про реєстрацію Київської філії банку. При цьому, у серпні 2007 року на її балансі заплановане відкриття відділення, а також розширення видів операційної діяльності відділення у місті Дніпропетровську.

Наразі регіональна мережа ВАТ «КБ «Причорномор'я» налічує 11 установ: Головний офіс, Київська, Миколаївська та Дніпровська філії, 6 відділень у м. Дніпропетровську та одне у Миколаївській області. Відповідно за класифікацією НБУ банк відноситься до міжрегіональних банків, тобто провадить діяльність на території кількох областей.

3.2.2. Картковий бізнес

Картковий бізнес ВАТ КБ «Причорномор'я» має низький рівень розвитку. Так, станом на 01.07.07 р. банк емітував 49 карток, з яких 47 карток міжнародної платіжної системи VISA. При цьому, з початку 2007 року кількість емітованих карток зменшилася на 15 штук, у зв'язку із закінченням їхнього терміну дії та закриттям рахунків.

ВАТ КБ «Причорномор'я» на базі агентської угоди розповсюджував та обслуговував БПК, емітовані ЗАТ «Приватбанк». У зв'язку зі зміною законодавства України, НБУ зобов'язав банки-емітенти розірвати існуючі агентські угоди. Таким чином, до грудня 2007 року ВАТ КБ «Причорномор'я» необхідно провести роботу із закриття діючих БПК. Наразі розглядається питання щодо вступу банку до НСМЕП.

Власна інфраструктура обслуговування карткового бізнесу банку представлена лише двома пунктами видачі готівки. Власні банкомати та торговельні термінали відсутні.

3.2.3. Клієнтська база

Протягом аналізованого періоду ВАТ КБ «Причорномор'я» нарощував клієнтську базу за фізичними та юридичними особами. Збільшення кількості клієнтів відбувалося переважно за класичними банківськими послугами: надання кредитів, залучення депозитів та ведення поточних рахунків.

ВАТ КБ «Причорномор'я» позиціонує себе як універсальний банк із певним набором послуг. Таким чином, банк нарощував кількість приватних клієнтів за такими програмами як споживче кредитування (103 клієнти станом на 01.07.07 р.), автокредитування (6) та іпотечне кредитування (1). При цьому, кількість вкладників за депозитними програмами («Ощадний», «Ощадний+», «Накопичувальний», «Авансовий», «Дитячий») становить понад п'ять тисяч клієнтів, а кількість відкритих поточних рахунків фізичними особами складає 768. Крім цього, для цієї категорії клієнтів банк надає послуги щодо операцій із цінними паперами, насамперед, послуги зберігача – станом на 01.07.07 р. укладено 1 939 договорів.

Наразі ВАТ КБ «Причорномор'я» обслуговує близько 1,5 тис. корпоративних клієнтів, у тому числі позичальників (64 клієнти станом на 01.07.07 р.), вкладників (25), власників поточних рахунків (1 181). Послугами зберігача цінних паперів користуються 191 клієнт, торговця – 32, а з андеррайтингу – 6.

Протягом аналізованого періоду у результаті додаткових емісій акцій та продажу існуючими акціонерами своїх пакетів структура власників зазнавала певних змін. Проте, станом на 01.07.07 р. жоден з власників (прямо або опосередковано) не володіє істотною участю.

З початку аналізованого періоду проводилися перевірки контролюючими органами, у результаті яких було виявлено порушення діючого законодавства та накладено штрафні санкції. Проте, вжиті санкції не мали значного впливу на діяльність банку.

Концепцією розвитку банку передбачена присутність у 3-4 областях України, що за класифікацією НБУ характеризує ВАТ КБ «Причорномор'я» як міжрегіональний банк. Наразі банк має 11 установ: Головний офіс, 3 філії (Київська, Миколаївська та Дніпровська), 6 відділень у Дніпропетровську та одне у Миколаївській області .

Власний картковий бізнес та структура його обслуговування має низький рівень розвитку. При цьому, у першому півріччі поточного року банком було розірвано агентський договір із ЗАТ «Приватбанк», щодо обслуговування БПК.

Протягом аналізованого періоду ВАТ КБ «Причорномор'я» нарощував клієнтську базу за фізичними та юридичними особами. Збільшення кількості клієнтів відбувалося переважно за класичними банківськими послугами: надання кредитів, залучення депозитів та ведення поточних рахунків.

4. Фінансові показники діяльності ВАТ КБ «Причорномор'я»

4.1. Виконання економічних нормативів НБУ

Інформацію щодо виконання економічних нормативів НБУ наведено в Додатку №3. Протягом аналізованого періоду ВАТ КБ «Причорномор'я» не порушував нормативів, що встановлені НБУ.

Регулятивний капітал банку станом на 02.07.07 р. становить 105,2 млн. грн., у тому числі капітал І рівня – 100,7 млн. грн. Коефіцієнт фондової капіталізації дорівнює 80,8%.

Нормативи адекватності регулятивного та основного капіталу протягом аналізованого періоду у декілька разів перевищували середні значення по банківській системі України. При цьому, збільшення обсягу статутного капіталу у четвертому кварталі 2006 року спричинило збільшення нормативу регулятивного капіталу ВАТ КБ «Причорномор'я» та покращення інших нормативів, при розрахунку яких використовується останній. За класифікацією НБУ за рівнем достатності капіталу банк вважається добре капіталізованим.

Нормативи миттєвої, поточної та короткострокової ліквідності протягом аналізованого періоду перебували на значно вищому рівні за мінімальні вимоги НБУ.

Також, ВАТ КБ «Причорномор'я» дотримувався інших економічних нормативів НБУ, проте, значення нормативу Н11 (норматив інвестування у цінні папери окремо за кожною установою) наближається до його граничного рівня.

За аналізований період ВАТ КБ «Причорномор'я» не порушував економічних нормативів НБУ та підтримував високі показники ліквідності. Нормативи адекватності регулятивного та основного капіталу перебували на рівні вищому за середні значення по банківській системі, що створює можливості для подальшого нарощення обсягу активних операцій. Згідно з класифікацією НБУ за рівнем достатності капіталу банк є добре капіталізованим.

4.2. Джерела формування ресурсної бази

4.2.1. Капітал

Власний капітал ВАТ КБ «Причорномор'я» станом на 01.07.07 р. становить 105,6 млн. грн., що на 84,9 млн. грн., або у 5,1 рази більше за його обсяг станом на 01.01.03 р. Зростання капіталу банку, насамперед, відбулося завдяки додатковій емісії акцій (з початку 2003 року відбулося 4 емісії), а також збільшення розміру резервного фонду банку. Структура власного капіталу ВАТ КБ «Причорномор'я» наведено в таблиці (Таблиця 4.1).

Таблиця 4.1. Структура власного капіталу ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показник	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Сплачений статутний капітал	52,50	52,50	52,50	52,50	85,00	85,00	85,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	3,72	3,72	10,05	10,05	10,05	10,05	16,17
Результат минулих років	2,87	6,32	0,00	0,00	0,00	6,12	0,00
Результати переоцінки	0,02	0,02	0,03	0,06	0,04	0,03	0,00
Фінансовий результат поточного року	3,45	0,99	2,05	4,53	6,22	2,44	4,58
Власний капітал	62,55	63,55	64,63	67,14	101,31	103,65	105,75

Власний капітал ВАТ КБ «Причорномор'я» сформований, насамперед, за рахунок статутного капіталу, питома вага якого протягом останніх 4,5 років коливалася в межах 78-85%. Іншою вагомою складовою балансового капіталу є резервні фонди банку 16,2 млн. грн., або 15,3% станом на 01.07.07 р. Питома вага інших складових капіталу банку є незначним.

Таблиця 4.2. Рівень покриття активних операцій власним капіталом, %

Показник		01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
ВАТ КБ «Причорномор'я»	Забезпечення активних операцій власним капіталом	32,20	33,01	32,37	30,18	39,62	38,33	38,01
	Забезпечення кредитно-інвестиційних ризиків власним капіталом	36,09	38,12	36,79	37,47	44,75	44,12	43,28
Банківська система України	Забезпечення активних операцій власним капіталом	11,9	11,97	11,57	11,58	12,51	12,06	11,52
	Забезпечення кредитно-інвестиційних ризиків власним капіталом	13,99	13,57	12,93	12,76	14,11	13,43	12,89

Активні операції ВАТ КБ «Причорномор'я» достатньою мірою забезпечені власним капіталом (Таблиця 4.2). Оскільки темпи зростання власного капіталу ВАТ КБ «Причорномор'я» протягом аналізованого періоду загалом відповідали темпам нарощення активів, то показники забезпечення активних та, зокрема, кредитно-інвестиційних операцій власним капіталом перебували на стабільно високому рівні.

4.2.2. Зобов'язання

Зростання зобов'язань ВАТ КБ «Причорномор'я» протягом аналізованого періоду було зумовлено, насамперед, залученням коштів клієнтів на поточні та строкові рахунки. Станом на 01.07.07 р. загальні зобов'язання склали 172,4 млн. грн., що у 2,4 рази більше за їх обсяг станом на початок 2003 року. Структуру зобов'язань, починаючи з 2006 року, наведено в таблиці (Таблиця 4.3).

Таблиця 4.3. Структура зобов'язань ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показники	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	7,66	1,05	2,00	7,00	4,00	8,00	5,00
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти юридичних осіб	32,40	30,44	32,34	48,05	40,95	47,77	39,41
Кошти фізичних осіб	74,92	79,58	81,53	83,30	90,67	94,79	103,17
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	4,01	7,87	7,55	9,02	10,25	6,88	6,78
Інші зобов'язання	12,75	10,03	11,59	7,90	8,54	9,30	18,08
Разом зобов'язання	131,74	128,98	135,02	155,28	154,41	166,74	172,44

За аналізований період банк не залучав кошти від НБУ, при цьому, обсяги залучення МБКід на окремі звітні дати перевищували обсяги їх розміщення, що свідчить про використання міжбанківських ресурсів як інструмент регулювання ліквідності ВАТ КБ «Причорномор'я».

У грудні 2004 року банком емітовано облігації серії А загальною номінальною вартістю 4,0 млн. грн., які було погашено 16 січня 2006 року. Згодом (грудень 2005 року) банк почав розміщувати іменні процентні облігації серій В та С загальною номінальною вартістю 10,0 млн. грн. із строком обігу 5 років, які були повністю розміщені в 2006 році. При цьому, протягом останніх 1,5 років та першого півріччя 2007 року банк викупував власні облігації та станом на 01.07.07 р. заборгованість за ними складає 5,6 млн. грн.

Крім того, в обігу перебувають короткострокові та довгострокові ощадні (депозитні) сертифікати ВАТ КБ «Причорномор'я», заборгованість за якими на кінець другого кварталу 2007 року становить 1,2 млн. грн.

До складу інших зобов'язань належать переважно кредиторська заборгованість за операціями з банками (8,7 млн. грн. станом на 01.07.07 р.), нараховані витрати за операціями з клієнтами (3,9 млн. грн.) та розрахунки за податками (4,4 млн. грн.).

Структура загальних зобов'язань ВАТ КБ «Причорномор'я» за аналізований період не зазнала суттєвих змін. Так, кошти клієнтів складають їхню основу – близько 83% на кінець першого півріччя 2007 року. У свою чергу, інші зобов'язання становлять понад 10%, а боргові цінні папери та кошти банків разом складають близько 7% зобов'язань.

Слід зауважити, що банк має добру диверсифікацію ресурсної бази за основними контрагентами: станом на 01.07.07 р. на 20 найбільших кредиторів припадає близько 21% зобов'язань, при цьому, станом на кінець першого кварталу 2007 року це значення становило близько 28%.

Кошти клієнтів

Кошти клієнтів ВАТ КБ «Причорномор'я» з початку 2003 року зросли у 2,6 рази переважно за рахунок зростання ресурсів від приватних клієнтів і станом на 01.07.07 р. складають 142,6 млн. грн. При цьому, приріст був обумовлений залученням, насамперед, строкових депозитів (Таблиця 4.4).

Таблиця 4.4. Структура коштів клієнтів ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показники	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Кошти фізичних осіб, в т.ч.:	74,92	79,58	81,53	83,30	90,67	94,79	103,17
до запитання	1,48	1,66	1,76	1,52	2,17	1,11	2,65
строкові	73,44	77,92	79,78	81,78	88,50	93,67	100,52
Кошти юридичних осіб, в т.ч.:	32,40	30,44	32,34	48,05	40,95	47,77	39,41
до запитання	18,63	14,43	17,75	30,10	19,66	29,56	21,59
строкові	13,77	16,01	14,60	17,95	21,29	18,22	17,82
Всього коштів клієнтів	107,32	110,03	113,88	131,35	131,62	142,56	142,58
Строкові кошти у депозитному портфелі, %	81,26	85,37	82,87	75,92	83,42	78,49	83,00
Кошти фізичних осіб у депозитному портфелі, %	69,81	72,33	71,60	63,42	68,89	66,49	72,36

До початку 2006 року портфель клієнтських коштів ВАТ КБ «Причорномор'я» формували, насамперед, корпоративні клієнти. Проте, надалі банк активізував роботу із залучення депозитів приватних осіб і станом на 01.07.07 р. вони склали понад 72% портфеля коштів клієнтів. У свою чергу, протягом аналізованого періоду за строками залучення переважають строкові кошти, що є, дорогими, проте більш стабільними для банку ресурсами.

Слід зауважити, що станом на кінець I півріччя 2007 року у структурі коштів, що залучені від корпоративних клієнтів, найбільша питома вага припадає на підприємства оптової торгівлі та посередництва в оптовій торгівлі (51%). Підприємства, що займаються операціями із нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг організаціям, складають 12,3%.

Портфель депозитів клієнтів добре диверсифікований: станом на кінець I півріччя 2007 року на 10 найбільших депозитів припадає близько 13%.

Активні операції ВАТ КБ «Причорномор'я» достатньою мірою забезпечені власним капіталом. При цьому, внаслідок відповідності динаміки нарощення обсягів власного капіталу динаміці активів, показники забезпечення активних та, зокрема, кредитно-інвестиційних операцій власним капіталом перебували на стабільно високому рівні.

Структура зобов'язань банку за аналізований період не зазнала суттєвих змін – її основу становлять довгострокові депозити фізичних осіб. Також, ресурсна база ВАТ КБ «Причорномор'я» характеризується диверсифікацією за напрями залучення коштів, за основними контрагентами (на 20 найбільших кредиторів припадає близько 21% зобов'язань станом на 01.07.07 р.) та найбільшими вкладниками (на 10 найбільших депозитів припадає близько 13% клієнтського депозитного портфеля). Проте, спостерігається концентрація за видами економічної діяльності юридичних осіб – на оптову торгівлю та посередництво у ній припадає 51%. При цьому, обсяг запозичень ВАТ КБ «Причорномор'я» на міжбанківському ринку незначний, що вказує на використання зазначеного джерела ресурсів як інструмент підтримання ліквідності установи та регулювання валютного ризику.

4.3. Напрямки розміщення коштів

4.3.1. Активи

За аналізований період чисті активи ВАТ КБ «Причорномор'я» зросли майже у три рази, що в абсолютному значенні становить 184,7 млн. грн., і станом на 01.07.07 р. склали 278,2 млн. грн. Структуру активів наведено в таблиці (Таблиця 4.5).

Таблиця 4.5. Структура активів ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показники	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Високоліквідні активи	17,09	18,08	18,54	31,99	25,04	29,69	25,80
МБКід	5,05	0,00	0,00	1,26	6,47	4,03	8,35
Кредитний портфель	166,68	163,29	169,20	168,42	201,03	211,31	219,65
Цінні папери	14,79	18,60	23,20	26,57	26,58	29,10	28,66
Резерви під активні операції	-13,55	-15,56	-17,13	-17,60	-8,05	-9,85	-12,66
Довгострокові інвестиції	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Основні фонди	3,33	3,25	3,14	3,06	3,01	2,95	2,95
Інші активи	0,91	4,87	2,70	8,72	1,63	3,16	5,44
Разом активів	194,29	192,52	199,65	222,42	255,72	270,39	278,19

Зростання активів ВАТ КБ «Причорномор'я» було зумовлено, насамперед, збільшенням клієнтського кредитного портфеля (124,3 млн. грн.), портфеля цінних паперів (28,6 млн. грн.) та обсягу високоліквідних активів (20,4 млн. грн.).

Структура активів ВАТ КБ «Причорномор'я» з початку 2003 року зазнала певних змін: значно зріс обсяг інвестування в цінні папери як у абсолютному, так і у відносному значенні (з 0,1% станом на початок 2003 року до 10,3% чистих активів станом на 01.07.07 р.). При цьому, основною складовою активів залишається клієнтський кредитний портфель – близько 79%. Іншою вагомою складовою є високоліквідні активи банку (9,3%).

У свою чергу, діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» на міжбанківському ринку характеризується незначними обсягами надання (розміщення) кредитів (депозитів) (до 6,6% активів протягом 01.01.2003-01.07.2007 рр.), а основні засоби та інші активи разом становлять 3%.

Основні показники, що характеризують якість активів ВАТ КБ «Причорномор'я» наведено в таблиці (Таблиця 4.6).

Таблиця 4.6. Показники якості активів ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показник	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Прострочені та сумнівні кредити в КП	0,30	0,40	0,57	3,51	0,32	0,30	0,30
Питома вага ЦП в активах	7,61	9,66	11,62	11,95	10,40	10,76	10,30
Питома вага неробочих активів в чистих активах	2,43	4,55	3,41	7,95	2,07	2,50	3,25
Питома вага НКА в активах	30,19	35,33	40,62	21,46	6,77	9,25	15,89
Резерви/НКА	23,10	22,88	21,12	36,87	46,53	39,37	28,64

Якість активів ВАТ КБ «Причорномор'я» перебуває на прийнятному рівні, про що свідчить низька питома вага прострочених та сумнівних кредитів у клієнтському кредитному портфелі, а також обсяг неробочих активів. У свою чергу, обсяг та питома вага негативно класифікованих активів до липня 2006 року перебувала на високому рівні, що викликано значним обсягом «субстандартної» заборгованості.

Проте, надалі обсяг НКА не перевищував допустимих значень і перебував в межах, що є характерними для діяльності банку, при цьому вони достатньою мірою покриваються сформованими резервами.

Операції ВАТ КБ «Причорномор'я» на міжбанківському ринку України

ВАТ КБ «Причорномор'я» є учасником міжбанківського ринку України. Обсяги операцій є незначними, так, протягом аналізованого періоду кошти, що розміщені в інших банках (окрім НБУ), не перевищують 9% чистих активів. Зокрема, станом на 01.07.07 р. вони складають понад 6%.

Пріоритетними напрямками розміщення коштів на міжбанківському ринку є НОСТРО-рахунки в інших банках та короткострокові МБК.

Загальний обсяг коштів, розміщених в інших банках станом на кінець I півріччя 2007 року становить 16,8 млн. грн., у тому числі 8,5 млн. грн. кошти на рахунках типу НОСТРО, 4,5 млн. грн. та 3,8 млн. грн. короткострокові та кредити «овернайт» кредити відповідно.

Якість портфеля міжбанківських кредитів ВАТ КБ «Причорномор'я» є доброю: прострочена та сумнівна заборгованість за міжбанківськими кредитами відсутня протягом усього аналізованого періоду. Обсяг сформованих резервів під заборгованість інших банків станом на 01.07.07 р. складає менше – 1%.

Портфель кредитів клієнтам

Залучені ресурси ВАТ КБ «Причорномор'я» розміщує, насамперед, у клієнтський кредитний портфель, який з початку 2003 року зріс у 2,3 рази, або на 124,3 млн. грн. і станом на 1 липня 2007 року складає 29,7 млн. грн. Структуру кредитного портфеля наведено в таблиці (Таблиця 4.7).

Таблиця 4.7. Структура клієнтського кредитного портфеля ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показники	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Кредити юридичним особам, в т.ч.:	162,54	158,51	162,86	162,60	195,91	206,53	214,94
кредити "овердрафт"	2,74	2,83	3,44	2,47	4,70	5,83	5,28
кредити, що надані за операціями репо	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
кредити, що надані за врахованими векселями	20,76	32,71	34,00	30,48	35,37	37,28	29,35
вимоги, що придбані за операціями факторингу	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
короткострокові кредити юридичним особам	79,82	65,61	68,91	72,66	78,87	86,23	103,57
довгострокові кредити юридичним особам	59,23	57,20	56,04	51,59	76,62	76,86	76,40
сумнівна та прострочена заборгованість	0,00	0,16	0,47	5,41	0,34	0,34	0,34
Кредити фізичним особам, в т.ч.:	4,14	4,78	6,33	5,82	5,13	4,78	4,71
короткострокові кредити фізичним особам	0,55	0,57	0,81	0,39	0,11	0,20	0,46
довгострокові кредити фізичним особам	3,09	3,71	4,21	4,16	4,00	3,63	3,33
короткострокові іпотечні кредити ФО	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
довгострокові іпотечні кредити ФО	0,00	0,00	0,82	0,77	0,71	0,66	0,60
сумнівна та прострочена заборгованість	0,49	0,49	0,49	0,50	0,30	0,30	0,32
Сформовані резерви під кредити, що надані клієнтам	-12,09	-14,32	-15,84	-16,19	-6,75	-8,58	-12,23
Всього кредитний портфель не скоригований на резерви	166,68	163,29	169,20	168,42	201,03	211,31	219,65

Кредитна діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» характеризується кредитування великих корпоративних клієнтів (питома вага кредитів, що надані юридичним особам, становить близько 98% загального кредитного портфеля). При цьому, за цільовим спрямуванням переважають короткострокові кредити в поточну діяльність. Також слід зазначити, що банк займається наданням кредитів за врахованими векселями переважно бланкових, які формують значну питому вагу (понад 10%) кредитного портфеля.

У структурі кредитного портфеля фізичним особам домінують довгострокові кредити на поточні потреби (споживче кредитування). Слід зауважити, що для цієї категорії клієнтів з середини 2006 року ВАТ КБ «Причорномор'я» почав надавати іпотечні кредити, обсяг яких станом на 01.07.07 р. складає близько 0,6 млн. грн.

Окрім зазначеного вище, кредитний портфель банку характеризується концентрацією за видами економічної діяльності⁷: станом на 01.07.07 р. близько 58% кредитів надано у оптову торгівлі (посередництво у оптовій торгівлі) та понад

⁷ Згідно форми №321

23% підприємствам сільського господарства, мисливства та пов'язаних з ними послуг.

Із нарощенням кредитного портфеля зростає обсяг простроченої та сумнівної заборгованості ВАТ КБ «Причорномор'я», зокрема, з початку 2006 року вона збільшилася на 165,1 тис. грн. до 659,9 тис. грн. При цьому, станом на кінець третього кварталу 2006 року обсяг такої заборгованості становив 5,3 млн. грн., у тому числі 4,9 млн. грн. прострочена заборгованість за кредитами, що надані за врахованими векселями.

Слід зауважити, що прострочена заборгованість за нарахованими доходами з початку 2006 року перебуває на низькому рівні і на 01.07.07 р. становить 3,3 тис. грн., тоді як сумнівна заборгованість за нарахованими доходами на 1 липня 2007 року – 328,1 тис. грн.

Обсяг врахованого забезпечення за наданими кредитами становить 221,9 млн. грн. При цьому, у його структурі переважають недержавні цінні папери (52,4%) та нерухоме майно (39,3%).

Окрім класичних кредитних продуктів, обсяг позабалансових кредитних операцій, зокрема, авалів та наданих гарантій станом на 01.07.07 р. склав 8,1 млн. грн. та 1,5 млн. грн. відповідно.

Також, станом на кінець першого півріччя поточного року в структурі кредитного портфеля (з урахуванням позабалансових рахунків) за категоріями ризиків клієнтів, заборгованість, що класифікована як «стандартна» та «під контролем», складає 78,6% портфеля. У свою чергу, «сумнівна» та «безнадійна» разом становлять 0,5%.

Розмір банку та спрямованість на кредитування корпоративних клієнтів, ВАТ КБ «Причорномор'я» зумовлює концентрацію кредитного портфеля за найбільшими позичальниками: станом на 01.07.07 р. на 20 найбільших кредитів припадає близько 68% клієнтського кредитного портфеля.

Операції з цінними паперами

ВАТ КБ «Причорномор'я» є активним учасником на ринку цінних паперів та має відповідні ліцензії.

Зокрема, протягом I півріччя 2007 року банком було укладено 72 договори на загальну суму 73,8 млн. грн., у тому числі, комісійна діяльність – 32,3 млн. грн., комерційна – 38,5 млн. грн., діяльність з випуску ЦП – 3,0 млн. грн. Процентний дохід (відсотки за облігаціями) від операцій із цінними паперами за перші два квартали 2007 року склав 0,4 млн. грн., а результат від продажу ЦП – 0,7 млн. грн.

Станом на 01.07.07 р. портфель цінних паперів ВАТ КБ «Причорномор'я» складається із акцій 4 підприємств на загальну суму 43,7 тис. грн., облігацій (2 компанії) на суму – 3,7 млн. грн. та інвестиційних сертифікатів – 21,1 млн. грн. При цьому, протягом другого кварталу 2007 року було розформовано резервів під

знецінення ЦП на загальну суму 0,9 млн. грн., внаслідок реалізації акцій страхової компанії із портфеля банку на продаж. Оцінка ліквідності портфеля цінних паперів ускладнена.

За аналізований період банк наростив чисті активів майже у три рази, що в абсолютному значенні складає 184,7 млн. грн. Основними статтями активів, що зумовили їхнє зростання, є портфель кредитів клієнтам, інвестиції у цінні папери та високоліквідні активи. Основною складовою активів (близько 79% станом на 01.07.07 р.) є кредитний портфель, проте з початку 2003 року значно зросла питома вага цінних паперів. Кредитна діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» характеризується спрямованістю на кредитування переважно корпоративних клієнтів – близько 98% кредитного портфеля. При цьому, за цільовим спрямування домінують короткострокові кредити в поточну діяльність підприємств. У свою чергу, фізичним особам банк надає переважно довгострокові кредити на поточні потреби (споживче кредитування, автокредитування, іпотека тощо). Нарощення обсягу кредитного портфеля супроводжувалося збільшенням обсягу сумнівної та простроченої заборгованості. Проте, його якість протягом аналізованого періоду перебувала на доброму рівні. Слід зауважити, що кредитний портфель має концентрації за видами економічної діяльності, оскільки на одну галузь (оптова торгівля) припадає близько 58% портфеля. Також, невеликі розміри банку та його орієнтація на кредитування юридичних осіб обумовлюють залежність від фінансового стану останніх, тобто на 20 найбільших кредитів припадає 68% наданих кредитів.

Якість активів перебуває на прийнятному рівні, про що свідчить, низька питома вага неробочих активів. У свою чергу, обсяг та питома вага негативно класифікованих активів до липня 2006 року перебували на високому рівні, що викликано значним обсягом «субстандартної» заборгованості. Проте, надалі обсяг НКА не перевищував припустимих значень і перебував в межах, що є характерними для діяльності банку, при цьому вони достатньою мірою покриваються сформованими резервами.

4.4. Ліквідність

ВАТ КБ «Причорномор'я» підтримує задовільний рівень високоліквідних активів, питома вага яких коливається на рівні близькому до 10% чистих активів. Загалом, з початку 2003 року обсяг високоліквідних активів збільшився у 4,8 рази, або на 184,7 млн. грн. (Таблиця 4.8).

Таблиця 4.8. Структура високоліквідних активів ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показники	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Готівкові кошти та банківські метали	5,81	3,73	4,84	9,53	11,15	10,63	11,18
Кошти в НБУ	9,02	10,98	6,25	8,46	11,79	8,25	6,12
Коррахунки в банках	2,26	3,37	7,46	14,00	2,10	10,80	8,49
Разом, високоліквідні активи	17,09	18,08	18,54	31,99	25,04	29,69	25,80

Показники, що характеризують ліквідність ВАТ КБ «Причорномор'я» наведено в таблиці (Таблиця 4.9).

Таблиця 4.9. Показники ліквідності ВАТ КБ «Причорномор'я», %

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Миттєва ліквідність	84,46	11,83	94,97	99,46	98,45	94,29	99,05
Поточна ліквідність	69,47	74,44	62,72	75,00	82,99	59,44	77,32
Короткострокова ліквідність	27,95	28,50	28,75	34,63	47,68	40,78	37,72
Розриви ліквідності за строками погашення до 31 дня	-2,28	-2,65	-9,68	7,08	4,86	-0,25	6,92
Пасивне сальдо МБК в зобов'язаннях	1,94	0,78	1,48	3,69	-1,60	2,38	-1,94

Банк не порушував нормативів ліквідності, які протягом аналізованого періоду перебували на рівні вищому за середні значення по банківській системі України. Залежності від міжбанківського кредитування з початку 2006 року не спостерігається, активи та пасиви банку добре збалансовані за строками до погашення.

Ліквідність банку перебуває на прийнятному рівні, що характеризується високими значеннями нормативів ліквідності, доброю збалансованістю активів/пасивів за строками погашення та мінімальним співвідношенням активного сальдо МБКіД до чистих зобов'язань банку.

4.5. Фінансові результати діяльності

Порівняно із 2002 роком доходи ВАТ КБ «Причорномор'я» зросли майже у 2 рази та за 2006 рік становили 42,5 млн. грн. При цьому, за підсумками першого півріччя 2007 року загальні доходи банку становили 25,8 млн. грн., або 61% від загальних доходів 2006 року. Обсяг та структуру доходів ВАТ КБ «Причорномор'я» наведено в таблиці (Таблиця 4.10).

Таблиця 4.10. Структура доходів ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показники	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Процентні доходи	28,44	7,67	15,37	23,35	32,57	9,60	19,75
Комісійні доходи	6,42	1,62	3,03	4,91	7,48	1,99	4,60
Результат від торговельних операцій	0,78	0,31	0,53	0,82	2,18	0,45	1,01
Інші операційні доходи	1,21	0,06	0,07	0,09	0,14	0,03	0,04
Інші доходи	0,05	0,01	0,02	0,03	0,05	0,01	0,02
Повернення списаних активів	0,00	0,10	0,10	0,12	0,12	0,35	0,35
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ВСЬОГО ДОХОДИ	36,90	9,77	19,12	29,32	42,54	12,43	25,76

Структура доходів ВАТ КБ «Причорномор'я» протягом останніх чотирьох років стабільна: найбільшу питому вагу займають процентні доходи, при цьому, насамперед, за кредитами юридичним особам – близько 96% загальних процентних у першому півріччі поточного року. Іншою вагомою складовою є комісійні доходи, питома вага яких протягом аналізованого періоду коливалася в межах 15-18%. У свою чергу їхню основу становлять комісійні доходи за операціями з клієнтами.

Торговельні доходи у 2006 році було сформовано за рахунок торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку України та реалізації цінних паперів у пропорції приблизно 50/50. Проте, за підсумками двох кварталів 2007 року торговельні доходи на 90% складаються із результатів торгівлі валютою та банківськими металами.

Витрати ВАТ КБ «Причорномор'я» порівняно із 2002 роком зросли у 1,6 рази та за підсумками 2006 року становлять 36,3 млн. грн. При цьому, у першому півріччі 2007 року загальні витрати становили 21,2 млн. грн., або понад 58% загальних доходів минулого року. Обсяг та структуру витрат ВАТ КБ «Причорномор'я» наведено в таблиці (Таблиця 4.11).

Таблиця 4.11. Структура витрат ВАТ КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показники	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Процентні витрати	14,75	3,68	7,48	11,44	15,76	4,32	8,68
Комісійні витрати	0,83	0,16	0,39	0,72	1,08	0,28	0,68
Інші операційні витрати	1,89	0,58	0,96	1,45	1,98	0,63	1,33
Загальні адміністративні витрати	7,59	2,20	4,36	6,75	9,39	2,61	5,29
Відрахування в резерви	6,77	2,13	3,74	4,17	5,60	1,90	4,70
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	1,61	0,03	0,15	0,26	2,51	0,25	0,51
ВСЬОГО ВИТРАТ	33,45	8,77	17,07	24,80	36,32	9,99	21,18

Загальні витрати ВАТ КБ «Причорномор'я» характеризуються стабільністю їхньої структури. Основними статтями витрат є процентні витрати (33-46% загальних витрат), загальні адміністративні (22-27%) та відрахування у резерви (15-32%).

Чистий процентний дохід ВАТ КБ «Причорномор'я» за підсумками 2006 року становить 16,8 млн. грн., що на 3,1 млн. грн. більше за аналогічний показник 2005 року. У свою чергу, чистий комісійний дохід порівняно із 2005 роком збільшився на 0,8 млн. грн. і станом на 01.01.07 р. склав 6,4 млн. грн.

Протягом усього аналізованого періоду діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» була прибутковою. У 2006 році банком отримано 6,2 млн. грн. чистого прибутку, що майже у 2 рази більше за чистий фінансовий результат 2005 року. За підсумками першого півріччя 2007 року обсяг прибутку складає 4,6 млн. грн. Показники ефективності діяльності ВАТ КБ «Причорномор'я» порівняно до середніх значень по банківській системі України наведено в таблиці (Таблиця 4.12).

Таблиця 4.12. Показники ефективності діяльності ВАТ КБ «Причорномор'я», %

	Показник	2002	2003	2004	2005	2006
ВАТ КБ «Причорномор'я»	ROA	1,16	1,33	1,60	2,08	2,76
	ROE	4,38	5,40	5,85	6,83	7,59
	ЧПМ	14,76	11,89	8,63	8,25	7,47
	Коефіцієнт ефективності	485,17	289,89	215,72	264,31	270,35
Банківська система України	ROA	1,27	1,22	1,08	1,25	1,50
	ROE	8,00	8,90	8,07	9,89	12,19
	ЧПМ	6,0	5,8	4,94	4,66	4,94
	Коефіцієнт ефективності	н/д	н/д	173,5	173,7	196,0

Показники рентабельності активів банку перебувають на рівні вищому за середні значення по банківській системі. Порівняно низька рентабельність власного капіталу ВАТ КБ «Причорномор'я» викликана високим рівнем капіталізації.

Внаслідок перевищення темпів зростання процентних витрат над темпами зростання процентних доходів показник чистої процентної маржі банку, починаючи з 2002 року, має тенденцію до зниження, проте перебуває на високому рівні.

Динаміка доходів/витрат протягом аналізованого періоду була рівномірною, а їх структура не зазнала суттєвих змін. Основу доходів становлять процентні доходи (переважно від операцій із юридичними особами), а витрат – процентні та загальні адміністративні витрати. При цьому, показники чистого процентного та комісійного доходу мають позитивну динаміку.

Діяльність ВАТ КБ «Причорномор'я» протягом аналізованого періоду була прибутковою та характеризується високою рентабельністю активів. При цьому, показник чистої процентної маржі з початку 2003 року має тенденцію до зниження, проте перебуває на рівні вищому за середнє значення по банківській системі України.

5. Інформація про виконання планів у першому півріччі 2007 року та стратегія розвитку ВАТ КБ «Причорномор'я»

Загалом, плани ВАТ КБ «Причорномор'я» за два квартали 2007 року було виконано (Додаток №4).

Інформацію щодо основних запланованих показників на 2007 рік ВАТ «КБ «Причорномор'я» наведено у таблиці (Таблиця 5.1).

Таблиця 5.1. Планові показники діяльності ВАТ «КБ «Причорномор'я», млн. грн.

Показник	Факт 01.07.2007 р.	План на 01.01.2008 р.
Активи	278,2	300,0
КІП	244,4	260,0
Статутний капітал	85,0	100,0
Процентні доходи	19,6	37,6
Комісійні доходи	4,6	16,1
Торгівельний дохід	1,0	1,6
Процентні витрати	8,7	18,0
Комісійні витрати	0,7	10,4
Інші банківські операційні витрати	1,3	2,6
Адміністративні витрати	5,3	11,8
Відрахування до резервів	4,7	5,2
Чистий прибуток	4,6	4,5

З наведених даних видно, що стратегія розвитку банку характеризується як консервативна, тобто зважені темпи приросту активів при прийнятному рівні ризиків: забезпечення активних та кредитних операцій банку власним капіталом заплановано на достатньому рівні – 33,3% та 38,5% відповідно.

Стратегією розвитку банку передбачена присутність ВАТ «КБ «Причорномор'я» у 3-4 областях та надання повного спектра банківських послуг як філіями, так і відділеннями.

У зв'язку з цим заплановані такі капіталовкладення:

- вдосконалення інформаційно-обчислювальної мережі банку, його відділень та філій у частині передачі та обробки інформації;
- розвиток нової системи «Операційний день банку» та її адаптація під особливості та конкретні внутрішні вимоги банку;
- оновлення автомобільного парку та програмно-технічних засобів тощо.

Крім цього, у 2008 році заплановане відкриття двох відділень у містах Києві та Миколаєві, а також трьох відділень у Дніпропетровському регіоні. Крім цього,

ведеться робота із розширення переліку послуг, що надаються існуючими відділеннями, та обговорюється питання щодо підключення банку до НСМЕП.

До кінця 2010 року акціонери банку мають намір збільшити статутний капітал банку 150,0 млн. грн., а активи – до 500,0 млн. грн.

Висновок

Проведений аналіз діяльності ВАТ КБ «Причорномор'я» дозволяє підтвердити кредитний рейтинг його боргового інструменту на рівні uaBBB-, з прогнозом «стабільний».

Генеральний директор

Дубко С. А.

Начальник відділу рейтингів фінансового сектора

Коноплястий А. М.

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансового сектора

Мироненко А. В.

Додатки

Дані балансу ВАТ КБ «Причорномор'я», тис. грн.

	01.01.2003	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	3,78	4,02	6,41	14,83	14,71	11,08	17,99	22,94	18,88	17,31
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	5,92	7,81	8,97	7,31	3,37	7,46	15,26	8,57	14,83	16,84
Кредити клієнтам	95,40	107,78	131,30	166,68	163,29	169,20	168,42	201,03	211,31	219,65
Цінні папери	0,12	9,57	10,60	14,79	18,60	23,20	26,57	26,58	29,10	28,66
Довгострокові вкладення	1,27	1,41	2,83	3,33	3,25	3,14	3,06	3,01	2,95	2,95
Нараховані доходи	2,48	1,43	1,10	0,59	2,02	2,07	2,66	1,14	2,37	2,85
Резерви	-15,79	-22,90	-23,99	-13,55	-15,56	-17,13	-17,60	-8,05	-9,85	-12,66
Інші активи	0,32	0,85	0,38	0,31	2,85	0,63	6,06	0,49	0,79	2,59
Разом активів	93,49	109,96	137,59	194,29	192,52	199,65	222,42	255,72	270,39	278,19
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	4,25	0,50	0,00	7,66	1,05	2,00	7,00	4,00	8,00	5,00
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	17,67	24,57	34,19	32,40	30,44	32,34	48,05	40,95	47,77	39,41
Кошти фізичних осіб	37,89	44,81	49,19	74,92	79,58	81,53	83,30	90,67	94,79	103,17
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,02	0,00	3,57	4,01	7,87	7,55	9,02	10,25	6,88	6,78
Субординований борг	8,00	8,00	7,96	7,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	1,20	1,54	2,26	2,41	3,20	3,85	3,13	3,98	3,59	4,31
Інші зобов'язання	0,51	1,32	1,83	2,76	6,83	7,74	4,77	4,56	5,71	13,76
Разом зобов'язань	69,53	80,75	98,99	131,74	128,98	135,02	155,28	154,41	166,74	172,44
Сплачений статутний капітал	17,59	24,61	32,00	52,50	52,50	52,50	52,50	85,00	85,00	85,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	1,82	1,92	2,60	3,72	3,72	10,05	10,05	10,05	10,05	16,17
Результат минулих років	0,52	1,32	2,00	2,87	6,32	0,00	0,00	0,00	6,12	0,00
Результати переоцінки	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,06	0,04	0,03	0,00
Фінансовий результат поточного року	0,89	1,35	1,98	3,45	0,99	2,05	4,53	6,22	2,44	4,58
Всього власний капітал	20,84	29,21	38,60	62,55	63,55	64,63	67,14	101,31	103,65	105,75

Дані звіту про фінансові результати ВАТ КБ «Причорномор'я», тис. грн.

Показники	01.01.2003	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Процентні доходи	19,53	19,96	21,23	28,44	7,67	15,37	23,35	32,57	9,60	19,75
Комісійні доходи	9,04	9,33	10,61	13,70	3,65	7,07	11,02	15,75	4,33	9,43
Результат від торговельних операцій	0,57	0,36	0,58	0,78	0,31	0,53	0,82	2,18	0,45	1,01
Інші операційні доходи	0,04	0,02	0,80	1,21	0,06	0,07	0,09	0,14	0,03	0,04
Інші доходи	0,00	0,01	0,04	0,05	0,01	0,02	0,03	0,05	0,01	0,02
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,10	0,12	0,12	0,35	0,35
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ВСЬОГО ДОХОДИ	29,19	29,67	33,26	44,19	11,80	23,16	35,43	50,81	14,76	30,59
Процентні витрати	8,12	7,86	10,55	14,75	3,68	7,48	11,44	15,76	4,32	8,68
Комісійні витрати	6,30	6,09	6,85	8,11	2,19	4,44	6,83	9,35	2,61	5,50
Інші операційні витрати	0,55	0,69	2,16	1,89	0,58	0,96	1,45	1,98	0,63	1,33
Загальні адміністративні витрати	5,23	5,42	6,96	7,59	2,20	4,36	6,75	9,39	2,61	5,29
Відрахування в резерви	7,41	7,38	3,79	6,77	2,13	3,74	4,17	5,60	1,90	4,70
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,68	0,89	0,96	1,61	0,03	0,15	0,26	2,51	0,25	0,51
ВСЬОГО ВИТРАТ	28,29	28,32	31,28	40,73	10,80	21,11	30,90	44,59	12,32	26,01
Чистий прибуток	0,89	1,35	1,98	3,45	0,99	2,05	4,53	6,22	2,44	4,58

Інформація про виконання економічних нормативів діяльності НБУ⁸, %

Норматив, одиниці виміру	Нормативне значення	01.01.06	03.04.06	03.07.06	01.10.06	01.01.07	02.04.07	02.07.07
Регулятивний капітал, млн. грн.	8 млн. Євро ⁹	62,14	63,15	63,29	64,63	100,08	101,30	105,21
Норматив адекватності регулятивного капіталу	Не менше 10%	37,08	37,56	35,57	33,63	47,64	45,66	45,68
Норматив адекватності основного капіталу	Не менше 4%	30,23	30,52	31,18	28,09	26,74	36,43	36,76
Норматив миттєвої ліквідності	Не менше 20%	84,46	111,83	94,97	99,46	98,45	94,29	99,05
Норматив поточної ліквідності	Не менше 40%	69,47	74,44	62,72	75,00	82,99	59,44	77,32
Норматив короткострокової ліквідності	Не менше 20%	27,95	29,50	28,75	34,63	47,68	40,78	37,72
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента	Не більше 25%	21,86	19,76	20,44	22,71	15,62	16,96	16,33
Норматив великих кредитних ризиків	Не більше 800%	188,33	178,55	203,70	199,06	120,74	135,46	150,19
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	Не більше 5%	2,04	4,31	4,51	4,01	3,29	3,44	3,59
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам	Не більше 30%	4,94	8,91	9,53	4,80	4,02	4,16	3,99
Норматив інвестування у цінні папери окремо за кожною установою	Не більше 15%	2,65	13,13	13,16	13,35	13,25	14,30	14,41
Норматив загальної суми інвестування	Не більше 60%	22,77	26,37	25,21	25,05	16,90	25,20	24,10
Норматив ризику загальної відкритої валютної позиції банку	Не більше 30%	0,6116	1,8528	1,9656	2,5719	3,9030	6,1496	4,2910
Загальна довга відкрита валютна позиція	Не більше 20%	0,6116	1,8528	1,9656	2,5719	1,5657	0,9334	0,7100
Загальна коротка відкрита валютна позиція	Не більше 10%	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	2,3335	5,2266	3,6008

⁸ Середньозважені значення нормативів Н3, Н4, Н11, Н12, Н13, Н13-1 та Н13-2⁹ Значення нормативу станом на 01.01.07 р.

Додаток до рейтингового звіту №4

Інформація про виконання фінансового плану ВАТ КБ «Причорномор'я» за перше півріччя 2007 року, тис. грн.

	План на 01.07.07	Факт на 01.07.07	Відхилення	
			тис. грн.	%
Доходи	27 220,46	30 589,42	3 368,96	12,38%
Процентні доходи	18 840,59	19 746,42	905,83	4,81%
Комісійні доходи	7 559,57	9 427,17	1 867,60	24,71%
Результати від торгівельних операцій	735,40	1 005,84	270,44	36,77%
Інші операційні витрати	84,90	409,96	325,06	382,87%
Витрати	23 167,91	25 497,97	2 330,06	10,06%
Процентні витрати	8 848,43	8 677,48	-170,95	-1,93%
Комісійні витрати	5 082,66	5 501,35	418,69	8,24%
Інші банківські витрати	1 337,73	1 327,50	-10,23	-0,76%
Адміністративні витрати	5 628,59	5 288,02	-340,57	-6,05%
Відрахування в резерви	2 270,50	4 703,62	2 433,12	107,16%
Податок на прибуток	1 013,13	510,75	-502,38	-49,59%
Чистий прибуток	3 039,42	4 580,70	1 541,28	50,71%

Інформація щодо фактичного виконання планових балансових показників

	План на 01.07.07	Факт на 01.07.07	Відхилення	
			тис. грн.	%
Активи	263 800,00	278 187,00	14 387,00	5,45%
Готівкові кошти, кошти в НБУ	20 000,00	17 307,00	-2 693,00	-13,47%
Кошти в інших банках	6 500,00	16 835,00	10 335,00	159,00%
Кредити юридичним особам	208 500,00	214 944,00	6 444,00	3,09%
Кредити фізичним особам	5 000,00	4 710,00	-290,00	-5,80%
Цінні папери	28 000,00	28 665,00	665,00	2,37%
Основні засоби	3 000,00	2 950,00	-50,00	-1,67%
Нараховані доходи	2 500,00	2 846,00	346,00	13,84%
Резерви під активні операції	10 500,00	12 660,00	2 160,00	20,57%
Інші активи	800,00	2 590,00	1 790,00	223,75%
Пасиви	263 800,00	278 187,00	14 387,00	5,45%
Кошти НБУ	0,00	3,00	3,00	-
Кошти інших банків	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00%
Кошти юридичних осіб	49 500,00	45 032,00	-4 468,00	-9,03%
Кошти фізичних осіб	93 600,00	103 172,00	9 572,00	10,23%
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	-
Нараховані витрати	4 100,00	4 316,00	216,00	5,27%
Інші зобов'язання	7 300,00	14 917,00	7 617,00	104,34%
Балансовий капітал	104 300,00	105 747,00	1 447,00	1,39%